

سرشناسه: نصراللهی، حمزه
 عنوان: زبان و ادبیات فارسی (دوم، سوم و پیش‌دانشگاهی)
 مؤلفان: حمزه نصراللهی، الهام قلعه‌قوند
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات بین‌المللی گاج، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۲۶۴ ص. مصور.
 فروست: این کتاب از مجموعه کتاب‌های "آزادراه" گاج می‌باشد.
 بها: ۸۵۰۰۰ ریال شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۸-۶۶۴-۷
 یادداشت: فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
 موضوع: ۱. زبان و ادبیات فارسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه).
 ۲. زبان و ادبیات فارسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه).
 رده‌بندی کنگره: ۹۷۳/۲۵۳ ن/۳۲ QC
 رده‌بندی دیویی: ۵۳۰/۰۷۶
 شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۲۳۱۰۰۶۲

[ناشر: انتشارات بین‌المللی گاج]
 [مدیر مسئول: مهندس ابوالفضل جوکار]
 [مجموعه کتاب‌های: آزادراه]
 [مدیر تألیف: دکتر حسین رضائیان]
 [عنوان کتاب: زبان و ادبیات فارسی (دوم، سوم و پیش‌دانشگاهی)]
 [مؤلفان: حمزه نصراللهی، الهام قلعه‌قوند]
 [صفحه‌آرا: کاظم شاکری]
 [حروف‌نگاران: سعیده قاسمی، گلناز صفری]
 [هماهنگی و امور اجرایی: سارا نظری]
 [طرح جلد: منصور سمواتی] + [گرافیک: هلیا حیدری تبار]
 [آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: گاج] + [لیتوگرافی: امین]
 [چاپ‌خانه و صحافی: سه‌پند] + [ناظر چاپ: علی مزرعتی]
 [نوبت چاپ: اول (۱۳۹۱)] + [شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه]
 [دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین چهار راه ولیعصر (عج) و خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹]
 [تلفن: ۶۴۲۰ - ۰۲۱]
 [سرویس پیام کوتاه (SMS): ۱۰۰۰۴۲۵] + [صندوق پستی: ۳۷۷ - ۱۳۱۴۵]
 [پایگاه اینترنتی: www.gaj.ir]
 [قیمت: ۸۵۰۰ تومان]

+++ دوست عزیز جهت آگاهی از آخرین اخبار و اطلاعات کتاب‌های منتشر شده
 لطفاً پایه و رشته‌ی تحصیلی خود را به شماره‌ی ۱۰۰۰۴۲۵ SMS نمایید.

توجه: به موجب ماده‌ی ۵ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱
 کلیه‌ی حقوق این کتاب برای انتشارات بین‌المللی گاج محفوظ می‌باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی
 حق استفاده از آن را ندارد و متفلفین به موجب این قانون تمت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

سلام دوستان؛

آنچه ما را مصمم کرد تا کتاب‌های **آزاد راه** را پایه‌ریزی کنیم، این موضوع بود که نوع سؤالات کنکورهای آزاد با کنکورهای سراسری و همچنین سلیقه و حساسیت‌های طراحان این دو کنکور با هم تفاوت اساسی دارد و در نتیجه شیوه‌ی آموزش و مطالعه برای هریک از این اهداف نیز باید متفاوت باشد. روند کلی در کتاب‌های «آزاد راه» به این گونه است که ابتدا درس‌نامه‌هایی را طراحی نموده‌ایم که به طور منطقی و هدفمند برای پاسخ‌گویی به سؤالات کنکورهای آزاد تألیف گردیده‌اند. درس‌نامه‌ها به شکلی تألیف شده‌اند که در حداقل حجم ممکن بتوان بیشترین نتیجه را گرفت. پس از هر درس‌نامه، سؤالات دانشگاه آزاد مربوط به آن آورده شده است. از آن جهت که شیوه‌ی طراحی سؤالات آزاد با سراسری تفاوت دارد و برخی از این سؤالات در سال‌های متمادی به طور تکراری مطرح شده‌اند، پاسخ‌گویی به سؤالات آزاد سال‌های گذشته کمک شایانی به افزایش نتیجه‌گیری شما در این گونه آزمون‌ها دارد.

مجموعه کتاب‌های «آزاد راه» برای سه گروه آموزشی طراحی شده‌اند:

- ۱- دانش‌آموزانی که خود را برای آزمون سراسری آماده می‌کنند اما نگاهی هم به آزمون آزاد دارند تا در صورت عدم موفقیت در کنکور سراسری، در دانشگاه آزاد تحصیل کنند. برای این گروه کتاب‌های «آزاد راه» در ماه‌های آخر مخصوصاً در فاصله‌ی بین آزمون سراسری و آزاد برای جمع‌بندی دروس بسیار مفید و کارآمد می‌باشد.
 - ۲- دانش‌آموزانی که هدف اصلی‌شان را قبولی در دانشگاه آزاد قرار داده‌اند، این گروه از همان ابتدا می‌توانند به کتاب‌های آزاد راه به عنوان منبع اصلی نگاه کنند و براساس آن برنامه‌ریزی نمایند.
 - ۳- افرادی که سال‌ها از مقوله‌ی درس و آموزش دور افتاده‌اند و تصمیم دارند دوباره به تحصیل بپردازند، و از طرفی فرصت کافی برای مطالعه‌ی کتاب‌های پر حجم درسی و کمک درسی را ندارند و می‌خواهند با خواندن حداقل حجم ممکن، بیشترین نتیجه را بگیرند.
- امید داریم کتاب‌های «آزاد راه» بتواند شما را در رسیدن به اهداف آموزشی‌تان یاری نماید.

موفق باشید

به نام وجود مطلق و هستی بخش ...

... با توجه به گستردگی مباحث درس زبان و ادبیات فارسی و از طرفی، فقدان کتابی که به گونه‌ای جامع و در عین اختصار و ایجاز، با هدف پاسخ‌گویی به سؤالات آزمون دانشگاه آزاد تألیف شده باشد، تألیف و تدوین کتاب حاضر، بیش از پیش، ضروری و به ویژه برای آن دسته از دانش‌آموزان عزیزی که هدف خود را صرفاً بر قبولی در دانشگاه آزاد نهاده‌اند، لازم و بایسته می‌نمود.

دانش‌آموزان عزیز! کتابی که پیش رو دارید، با هدف پاسخ‌گویی به سؤالات آزمون دانشگاه آزاد و در هفت بخش بدین ترتیب، فراهم آمده است: «۱- معنی و مفهوم شعر و نثر ۲- قرابت معنایی ۳- زبان فارسی ۴- آرایه‌های ادبی ۵- درآمد و تاریخ ادبیات ۶- واژگان ۷- املاي واژه».

با توجه به تفاوت چشم‌گیر سبک سؤالات آزمون دانشگاه آزاد با آزمون‌های دانشگاه سراسری و توجه به این نکته‌ی مهم که تکیه‌ی طراحان آزمون دانشگاه آزاد، برخلاف آزمون‌های سراسری که در آن‌ها به مباحث خارج از کتاب‌های درسی توجّه می‌شود، در هر یک از مباحث هفت‌گانه‌ی مزبور، صرفاً بر مطالب کتاب‌های درسی است، در کتاب حاضر نیز، در تدوین مطالب هر بخش، با توجه به نگرش خاصّ طراحان در این باره، مباحث غیر ضروری و کم‌اهمیت از گردونه‌ی نوشتار حذف شده و به جای آن، نکات مهم، برجسته و مدّ نظر در آزمون دانشگاه آزاد، در مرکز توجّه قرار گرفته است. گفتنی است که در ابتدای هر بخش، نکات مهمی که می‌توان گفت کلید و رمز موفقیت شما در فراگیری مطالب و در نهایت، موفقیت در آزمون است، ذکر شده که توجه جدی به آن‌ها پیش از مطالعه‌ی مطالب هر بخش، ضروری است.

سخن کوتاه کنیم ... امید است تألیف این مجموعه، یاری‌گویی بس مهم برای شما دانش‌آموزان سخت‌کوش و مشتاق باشد و با مطالعه‌ی آن بتوانید به تمامی سؤالات مطرح در آزمون، پاسخ درست دهید. ان شاء الله در این مجال اندک بر خود می‌دانیم تا از تمامی عزیزانی که هریک صمیمانه و با صدق و صفا ما را در فراهم آوردن این مجموعه یاری کردند، تشکر و قدردانی کنیم؛ به ویژه:

- جناب آقای مهندس ابوالفضل جوکار، مدیریت محترم انتشارات بین‌الملل گنج، به پاس فراهم کردن زمینه‌های چاپ این اثر؛
- جناب آقای مهندس محمد جوکار، به پاس حمایت‌های بی‌دریغ و جبران‌ناپذیر ایشان در این راه؛
- جناب آقای دکتر حسین رضاییان، مدیریت محترم بخش تألیف مجموعه کتاب‌های «آزادراه» به پاس یاری‌های ارزنده‌ی ایشان در فراهم آمدن این کتاب؛
- همکاران گرامی، آقایان امیرنجات شجاعی، مهدی نظری، محمدرضا ملک‌محمدی، جمال صدیقی و سرکار خانم فرشته صابریان، به پاس نظرات ارزنده و صائب ایشان در تألیف کتاب حاضر؛
- جناب آقای کاظم شاکری و دیگر عزیزان عالی‌قدر در بخش حروف‌چینی و صفحه‌آرایی، به پاس زحمات بی‌شائبه و ارزنده‌شان در این راه؛
- آقایان محمدرضا الکایی و آرمین کمالی و نیز، سرکار خانم سارا نظری در بخش هماهنگی، به پاس پی‌گیری‌های صمیمانه و مجدّانه‌ی ایشان؛

و نیز، تمامی عزیزانی که هریک به نوعی بر ما منت نهاده، دست یاری‌مان را به گرمی فشردند و نظر محبت از ما دریغ نداشتند. از ایزد متعال، برای تمامی این عزیزان، سلامتی و بهروزی روزافزون آرزو مندیم.

سر بلند و پیروز باشید

حمزه نصر اللهی - الهام قلعه‌فوند

فصل اول: زبان و ادبیات فارسی پیش دانشگاهی (۱) و (۲).....	۹
پرسش های چهارگزینه ای	۲۸
پاسخ های تشریحی	۳۵
فصل دوم: ادبیات فارسی (۳)	۳۸
پرسش های چهارگزینه ای	۵۲
پاسخ های تشریحی	۵۸
فصل سوم: ادبیات فارسی (۲)	۶۰
پرسش های چهارگزینه ای	۷۶
پاسخ های تشریحی	۸۰

۴. قرابت معنایی

قرابت معنایی	۸۳
پرسش های چهارگزینه ای	۹۶
پاسخ های تشریحی	۹۸

۵. زبان نثری

فصل اول: واج، تکرار، واژه	۱۰۰
فصل دوم: قواعد ترکیب	۱۰۲
فصل سوم: ساختمان واژه	۱۰۲
فصل چهارم: جمله و اجزای آن	۱۰۶
فصل پنجم: گروه فعلی و ساختمان فعل	۱۱۱
فصل ششم: گروه اسمی	۱۱۴
فصل هفتم: گروه قیدی	۱۱۵
فصل هشتم: ویرایش	۱۱۶
فصل نهم: فرایندهای واجی	۱۲۱
فصل دهم: نظام معنایی زبان، نقش های زبان، کلمه های در تلفظ	۱۲۲
فصل یازدهم: طنز پردازی، شیوه ی بلاغی	۱۲۴
پرسش های چهارگزینه ای	۱۲۵
پاسخ های تشریحی	۱۳۳

۶. آرایه های ادبی

فصل اول: قالب های شعری	۱۴۴
فصل دوم: آرایه ها	۱۴۸
پرسش های چهارگزینه ای	۱۸۸
پاسخ های تشریحی	۱۹۶

۷. درآمد و تاریخ ادبیات

فصل اول: درآمد	۲۰۲
فصل دوم: تاریخ ادبیات	۲۰۷
پرسش های چهارگزینه ای	۲۱۶
پاسخ های تشریحی	۲۲۳

۸. واژگان

واژگان	۲۲۹
پرسش های چهارگزینه ای	۲۴۰
پاسخ های تشریحی	۲۴۶

۹. امثالی و آرایه

فصل اول: گروه کلمات	۲۵۱
فصل دوم: واژه های هم آوا	۲۵۴
پرسش های چهارگزینه ای	۲۵۶
پاسخ های تشریحی	۲۶۱

● آنچه در این بخش آمده، مشتمل بر معنی و مفهوم ابیات و عبارات سه کتاب درسی ادبیات (۲)، (۳) و پیش‌دانشگاهی است که اغلب با معنی واژگان و ترکیبات مهم و نیز نیم‌نگاهی به آرایه‌های مشخص و برجسته در آن‌ها همراه گشته و در سه فصل جداگانه فراهم آمده است.

● تکیه‌ی طراحان سؤال، اغلب بر معنی و مفهوم ابیات و عباراتی است که در «توضیحات» کتاب‌های درسی، توضیحاتی بدان‌ها اختصاص یافته یا در «خودآزمایی»ها، نکته‌ای از خلال آن‌ها مورد اشاره و سؤال قرار گرفته است. اگرچه در آزمون ۹۰، مواردی محدود و خارج از حوزه‌ی مباحث «توضیحات» و «خودآزمایی»ها نیز، مورد توجه طراحان آزمون قرار گرفته است. اما نگران نباش...

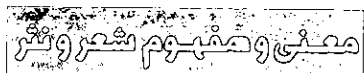
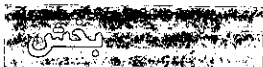
● ابیات و عباراتی که در درس‌نامه مورد شرح و بررسی قرار گرفته، ابیات و عباراتی است که در «توضیحات» و نیز «خودآزمایی»های کتاب‌های درسی بدان‌ها توجه شده و یا در آزمون‌های سال‌های گذشته، مورد سؤال بوده است؛ علاوه بر این، برخی ابیات و عباراتی که از نظر معنی و مفهوم، دربردارنده‌ی نکته‌ی قابل توجهی بوده و امکان طرح سؤال از آن‌ها وجود دارد، در درس‌نامه آمده تا به طور کلی، مجموعه‌ای جامع و در عین حال، موجز و مختصر پیش روی تو، عزیز برای تلاش قرار گیرد و بتوانی به تمامی سؤالات معنی و مفهوم پاسخ درست دهی. در عین حال، دلیل آن‌که از برخی درس‌ها اصلاً مطلبی نیامده آن است که آن درس، از نظر کنکوری، نکته‌ی مهمی در بر نداشته و تا به حال نیز مدنظر طراحان نبوده است.

● گرچه برخی ابیات و عبارات، از نظر آرایه‌های ادبی، دربردارنده‌ی نکته‌های بسیار بوده، اما در این مبحث، توجه اصلی و عمده بر معنا و مفهوم بوده است؛ با این همه، به برخی آرایه‌های مهم ابیات و عبارات اشاره شده است و بررسی دقیق آرایه‌های موجود در ابیات و عبارات را در بخش «آرایه‌های ادبی» می‌بینی.

● به این نکته‌ی مهم توجه داشته باش که گاه، معنی ابیات و عبارات در میان دو یا سه گزینه‌ی سؤال، بسیار شبیه به هم و از نظرگاهی خاص، هر دو درست است و انتخاب پاسخ دقیق‌تر و درست‌تر، بسیار دشوار؛ اما با توجه به این‌که پاسخ مدنظر طراحان، همان معنای ذکر شده در توضیحات کتاب‌های درسی است، پس هر آنچه را در متن کتاب حاضر آمده، خوب فراگیر و به ذهن بسپار تا در این صورت، بدون هیچ‌گونه شک و تردید، پاسخ را در میان گزینه‌های موجود به راحتی تشخیص دهی.

● به آدرس نوشته‌شده در مقابل هر مطلب (رشته و سالی که آن مطلب در آزمون، مورد سؤال قرار گرفته) توجه داشته باش. این که سؤال مطرح‌شده در آزمون‌های پیشین، در آزمون‌های بعدی نیز تکرار شود، در آزمون‌های دانشگاه آزاد بسیار رایج است. این را هم بدان که همه‌ی مطالب و مفاهیم گردآمده، مهم است؛ چه با آدرس و چه بی آدرس. پس همه‌ی آن‌ها را خوب بخوان.

● در مقابل درس‌های هر فصل، به تعداد تست‌های مطرح‌شده از آن در آزمون‌های سال‌های پیش اشاره شده است. پس از فراگیری مطالب هر درس، به آن تست‌ها رجوع کن و میزان یادگیری‌ات را بسنج.

پا به راه، طلب نه از ره عشق
بهر این راه، توشه‌ای بردار

